40րդ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 2004 ԻԶՄԻՐ 2 ՕԳՈՍՏՈՍ 1919 ՇԱԲԱԹ

ՏՆՕՐԷՆ - ԽՄԲԱԳՐԱՊԵՏ
Հ. ՄԱՄՈՒՐԵԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ՏԱՐԵԿԱՆ 500 Ղ.Ր.
ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ 250
ԵՌԱՄՍԵԱՅ 150

Բաժանորդագրութիւնը կը սկսի ամէն ամսոյ 1 էն և 15 էն

100 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ՄԱՄՈՒԼ

ՀԻՄՆԱԴԻՐ - Մ. ՄԱՄՈՒՐԵԱՆ

ՕՐԱԹԵՐԹ ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Fondateur
M. Mamourian

Directeur-Rédacteur en chef
H. MAMOURIAN

"ARÉVÉLIAN MAMOUL„
JOURNAL ARMÉNIEN
QUOTIDIEN

100 ՓԱՐԱ

ԱՆԲԱՂԴԱՏԵԼԻ

Ի՛նչ անհուն փոփոխութիւն, ի՛նչ անբաղդատելի տարբերութիւն։

Զուգակշիռ մը ընել քրիստոնեայ և թուրք ոստիկանութեան միջեւ աններելի մեղք մը պիտի համարէինք։

Իզմիրի մթնոլորտը զգալի փոփոխութիւն մը կրած է, ժողովուրդը, այնպէս կ'կարծենք թէ՝ աւելի ազատ կ'զգայ ինքզինք, աւելի հանգիստ շունչ կ'առնէ, անտանելի մը առջեւ չգտնուելու վստահութիւնն ունի, որչափ ժամանակ որ օրէնքներու դէմ չէ մեղանչած, անիրաւութեան մը, զրպարտութեան մը զոհ չըլլալուն ինքնավստահութիւնն ունի. ինչո՞ւ, որովհետեւ ապահով, վստահ է որ Հելլէն ոստիկանութիւնն նախօրինակն որ և է տարբեր մը մէջ չկրնար գտնուիլ, խաղաղ ու օրինապահ քաղաքացիներու հանդէպ։

Մեր նպատակը, Հելլէն ոստիկանութեան գովեստներ կարդալ չէ. եթէ անոր տեղ Անգլիացի, Ամերիկացի, Ֆրանսացի, Իտալացի վերջապէս որ և է քաղաքակիրթ ժողովուրդի մը ոստիկանութիւնը գտնուէր, անկասկած միեւնոյն զգացումներն պիտի ունենայինք անոնց համար ալ, բայց երբ Հելլէնք, որ եւրոպական քաղաքակիրթ ժողովուրդներու օրէնքներն ու հիմնարկութիւններն ընդօրինակած և ինչպէս իրենք կ'ըսեն, անոնց աշակերտներն եղած են, Յունաստանի ազատագրութեան թուականէն սկսեալ, և այսքան հսկայ յառաջդիմութիւն մը ունեցած են, շնորհիւ իրենց աշխատութեան, այնպէս անգամ մըն ալ ցոյց տալով որ արժանի շառաւիղներն են դասական ու քաղաքակիրթ Հելլադի, բնականաբար մեր հիացումին առարկայ կ'դառնան։

Համիտական ու իթթիհատական թուրք ոստիկանութիւնն ոչ միայն խարշում ազդած է խաղաղ ժողովուրդին, այլ նաև ահ ու սարսափ։ Այնպէս կը կարծենք թէ Իզմիրի ժողովուրդին մեծամասնութիւնը սրտի տրոփումի ենթակայ եղած է։

Այդ երկու րէժիմներու տակ ընտրուած ոստիկաններու ընթացքը, խուժականները, հրամաններ հաղորդելու ձեւը, երակներու մէջ արիւնն սառեցնելու բնոյթ ունեցած էր, այնպէս որ անոնց երեւոյթն անգամ կ'ըլլար ատեն սարսափ ազդելու և սրտատրոփ սպասելու թէ՝ ինչ աններելի յանցանքի մը համար կուլար անհանգիստ ընելու խաղաղ քաղաքացին։

Զարմանալի է որ թուրք ոստիկանութիւնն երբեք ըմբռնել յաջողած չէ, իր պաշտօնին բարձրութիւնն ու ազնուութիւնը, միշտ այն համոզումն ունեցած է թէ՝ ոստիկան մը պէտք է խոժոռ դիմագիծեր ունենայ, դաժան նայուածքներ, հրամայողական շեշտեր, անկարեկիր ու անգութ։ Ահա այն յատկութիւններն որոնց պէտք էր պատշաճեցնէր իր ընթացքն տիպար ոստիկան մը դառնալու համար։

Այժմ սակայն յեղաշրջուած է ամէն բան, խոժոռ դէմքերու տեղ ժպտուն դիմագիծեր, կոպիտ շարժուձեւերու տեղ՝ քաղաքավար ու շրջահայեաց ձեւեր, զզուելի ու ընդվզեցուցիչ բառերու տեղ՝ անուշ շեշտ ու բառեր, որով անհուն գոհունակութեամբ մը կ'պաշտպանէ ամէն ոք և ինքնաբեր փափաք մը կ'զգայ այդ հելլէն ոստիկանն պատուելու, մեծարելու և անոր հաղորդած, նոյնիսկ ամենէ անհաճոյ հրահանգն կամ տեղեկատուութիւնն սիրայօժար կատարելու։

Անցեալի մէջ քաղաքացիք փողոցն թուրք ոստիկաններ երբոր հանդիպէին, բնազդաբար կ'կծկուէին կամ փողոցին հակառակ կողմը կ'անցնէին, կարելի եղածին չափ անտես անցնելու և որ և է անհաճոյ անակնկալի մը առջեւ չգտնուելու համար, մինչդեռ այսօր երբ հելլէն ոստիկաններու կ'հանդիպին, սրտի գոհունակութիւն մը և անձնական ապահովութիւն մը կ'զգան, ոչ միայն անոնցմէ չեն փախչիր, այլ զոհ կ'միան անոնց շատ մօտէն անցնելու իբրեւ իրենց պաշտպաններն ու վստահութիւն ներշնչողները։

Այս շատ անկատար զուգակշիռը կ'ընենք ցոյց տալու համար թէ՝ որքա՜ն անհո՜ւն, որքա՜ն զգալի փոփոխութիւն մը կրած է Իզմիր և ի՛նչ անբաղդատելի տարբերութիւն մը կ'գտնուի քաղաքացիներու կեանքին ապահովութեան հսկելու կոչուած պաշտօնեաներու անցեալ և ներկայ գործութեան միջեւ։

Հ. Մ.

սից ո՛չ մի օգուտ չեն տալիս մարդկութեան։

Եթէ ժխտենք պատմութիւնը և ուշի-ուշով կարդանք, պիտի տեսնենք՝ որ մարդ տրամաբանական գործած ու֊ ՝իրները անպատում են որոնք չափ ու սահման չունին։ Եւ իսկապէս, ո՞ր կենդանին լափել է մարդու չափ արիւն, մարդը, որ իր նմանին խեղդել է միշտ արեան մէջ։

Ինչո՞ւ համար են այս պատերազմները, որոնք մարդկային ցեղերն ու ստեղծագործութիւնները փճացնելու և անհետացնելու անսպառ պատճառներ ունին իրենց մէջ։ Ո՞ր ժողովուրդին, ո՞ր մարդին հարկաւոր են այս կռիւները, մենք կարծում ենք՝ ո՛չ մէկին։

Եթէ մենք քիչ լրջօրէն և անաչառ վերլուծենք պատերազմների ծագման պատճառներն ու նրանցից առաջ եկած անպատմելի ու անսահման չարիքները, պիտի համոզուենք, որ բացի վնասից ո՛չ մի օգուտ չեն տալիս...

Այժմեան պատերազմներից յետոյ գալիս են այլ ձեւի երկրորդական և երրորդական պատերազմներ։

Պատերազմներին կրնկակոխ հետեւում է անխուսափելի համատարած սովը, և սովի հետ համաճարակ սարսափելի հիւանդութիւնները։ Եւ՝ մարդիկ դեռ նոր վերջացրած իրենց նմանների հետ ունեցած անիմաստ ու չար կռիւները, բոլորը միասին սկսում են կռուել նոր թշնամիների — սովի և միքրոպների — դէմ, որոնք, նմանապէս գալիս են՝ մարդկային կեանքեր հնձելու։ Սակայն, այս վերջինները հարուստ և աղքատ, մեծի ու փոքրի առջեւ կանգ չեն առնում ու բոլորին հաւասարապէս տանում են դէպի գերեզման եւ ահա, այն ատեն, դուք ձեր չորս կողմից լսում էք՝ անվե՜րջ ցաւերի ճիչեր ու վայնասուններ, սուգ ու շիւան, իսկ այդ բոլորից յետոյ՝ մեռելների հո՛տ, միայն մեռելների հոտ։

Մանաւանդ, կապիտալիստական-միլիտարիստական պետութիւններում աղքատ ժողովուրդների շատ չնչին փոքրամասնութիւնն է, որ շահագործման աղբիւրները աւելի բազմապատկելու և ուրիշ երկրներում մեզանից նմաններին խեղդելու կամ անգործութեան դատապարտելու համար, անվերջ պատերազմների դուռ է բաց անում, նոր հողագրաւումների, նոր-նոր շուկաների համար։

Այսօր, երբ Հայաստանի անկախութիւնը կատարուած փաստ է դաշնակիցների կողմից. հարց է ծագում, թէ արդեօք ի՞նչն է սպառնում նրանց մի քանիսին՝ Հայաստանի անկախութիւնը հաշտելու։

Եթէ մենք վերցնենք այն տեսակէտը, որ մեր երկիրը անտեսական շահերի անսպառ աղբիւր կը դառնայ մեզ հովանաւորող պետութեան համար որովհետեւ մեր երկիրը մնացել է միշտ կոյս, և դրա համար է որ մեզ տալիս են Հայաստանը. սխալ պիտի լինէր, քանի որ թուրքերի հետ էլ կարելի էր շատ յօժարակամներէ մէջ մտնել, երկիրը շահագործելու տեսակէտից. և որ թուրքերը որպէս բազմամիլիոն ժողովուրդ, աւելի շատ կը ծախէին եւրոպական ֆաբրիկաների արտադրութիւնները։

Նշանակում է, շահի խնդիրը, դունէ հայկական դատի համար շատ քիչ տեղ է բռնում։

Ուրեմն մնում է մարդասիրական կողմը։

Այն ո՞ր պետութիւնն է և ո՞ր պետութեան ժողովուրդն է, որ մարդասիրական գաղափարից դրդուած ուզում է Հայաստանի անկախութիւնը։

Մենք տեսնում ենք, որ մի քանի պետութիւններ ու ժողովուրդներ ճանաչում են Հայաստանի անկախութիւնը առանց յետին մտքերի։ Սակայն, մեզ համար բաւական չեն լոկ ցանկութիւններ ունենալը, այլ այդ ցանկութիւնները պիտի աշխատել իրականացնել եթէ անկեղծ են...։

Հետաքրքիր է, թէ, այդ բարի ցանկութիւններով օժտուած ժողովուրդներից և պետութիւններից որո՞նք պիտի անցնին ակտիւ քայլերի, փոխանակ խնդրելու՝ պահանջի։

Մենք այդ կը տեսնենք շատ շուտով։

ՎԱՐԴԳԷՍ

ՖՐԱՆՔՕ-ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԷՈՒԹԻՒՆԸ

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ՇՐՋԱՆԻՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ՉՈՐՍ ՏԱՐԻՆԵՐ ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՄԷՋ

ԱԶԱՏՄԱՆ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Գ.

Սեպտեմբերի 11ի իրիկունը որոշուեցաւ ձեռք առնել Մուսա լեռան հայերուն փրկութեան գործողութիւնը, նոյն իրիկունն իսկ զգուշութեան ամէն միջոցները խորհուած ըլլալով Ծովակալի հրամանաւ ինձ կը վիճակուէր, հայերը ցամաքէն փոխադրելու գործը։

Ցաջորդ առտուն, ժ. 4ին առաջին նաւակը ինձ կը տանէր դէպի ցամաք։ Ծովը ալեծուփ էր իբր թէ, ցորդ ալիք տեսած չըլլար. փոքրիկ խճուտ ծովափը, ուր պիտի իջնէինք, անմօրձենալի դարձած էր։ Իզուր մեր նիհար նաւակը կը փորձէր մօտենալու կոհակները ափին երկայնքը խորտակուելով, կ'սպառնային մեզ ջարդուփշուր ընել անոր վրայ։ Լաստեր ձգեցինք ջուրը, զանոնք պարանով կապելու համար, սակայն կը ճարճատէին իրենց պարաններուն հետ։ Եւ մենք հոն էինք, ծովուն շառաչումներուն, ծովափին ամբողջին աղաղակներուն մէջտեղը, դէմքերնիս մ. բռկուած շարունակական մարտնչումներէն, որոնք մեր նաւէն ալ բարձր կ'անցնէին բայց այս ամէնուն հակառակ յարատեւող եղանք, ինչ որ ալ ըլլայ հասնելու համար ափին, կարճ ժամանակի մը մէջ հոն հաստատելու ազատումի միջոցները։

Ցանկարծ անրնական շարժում մը յառաջ եկաւ ցամաքին վրայ։ Կիներու և աղջիկ վժվժող թռչունին շարժեցաւ նախ մէկ կողմը, յետոյ դէպի հոս, մարդիկ վազելով խոյացան յեալը, որոշ ձայներ մինչեւ մեր ականջները հասան, Թուրքերը կ'յարձակին! Թուրքերը կ'յարձակին!։ Վայրկեանը ճգնաժամային էր, կրնար եղերական ըլլալ, կիներու և մանուկներու սեղմուած այս հօտը, պարտուած և անոնք թուրքերու համար, ի՜նչքան դիւրին թիրախ մը կ'ըլլար...

Առանց պաղարիւնս կորսնցնելու,

ԳՈՅՈՒԹԵԱՆ ԿՌԻՒԸ

ՇԱՀԱՍԻՐՈՒԹԻ՞ՒՆ ԹԷ ՄԱՐԴԱՍԻՐՈՒԹԻՒՆ

Նոր բան չէ գոյութեան կռիւը, որի մէջ մեծ դեր է բռնում շահասիրութիւնը։

Հի՜ն, շատ հին դարերից — կարելի է ասել նախամարդից — սկսուել է այդ և դեռ պիտի շարունակուի մի անորոշ ժամանակ՝ մինչեւ, մարդկային սրբաբան ցնորական կեանքի ապրելակերպի վերաբերմամբ ունեցած լայն հասկացողութեան անխուսափելի յաղթանակը։ Որից յետոյ կ'սկսուի առաջ գաղափարութեան ու մտքի ստեղծագործութեան խաղաղիկ ու շինարար աշխատանքը, առա՜նց արիւնի, առա՜նց մարդկային զոհերի, որոնք, ծնունդ են եղել նե՛ղ ու գձուձ հաշիւների։

Գերմանական միլիտարիստական պետութեան կապիտալիստական շահերը, կոպիտ եսասիրութիւնն ու փառամոլութիւնը, ինչպէս նաեւ ուրիշ մի քանի պետութեանց հողագրաւումների նպատակը անվերջ սարսափների դուռ բաց արին մարդկութեան գլխին։ Բայց մենք համոզուած ենք, որ ժողովուրդները վաղ թէ ուշ իրենց արդար իրաւունքի ձայնը պիտի բարձրացնեն ու վերջ տան աշխարհաւեր, ամբողջ ու վայրենի ցեղերին յատուկ պատերազմներին, որոնք բացի վնա-

համաձայն ընկերներուս հետ, չօգնելով կ'ընթանայի դէպի «Տըղէ», հրամանատարին իմացնելու համար այս նոր իրողութիւնը, և ստանալու հրահանգները։

«Տըղէ»էն մեկնելու վրայ էի և հրամանատարը հրաման կուտար մեզ շրջապատող միւս նաւերուն, հայերը պաշտպանել օգտակարապէս, երբ երկրորդ նաւ մը մօտեցաւ «Տըղէ»ի և մեզ ծանոյց թէ Հայերը անմիջապէս հոս մղած էին Թուրքերը և թէ ամեն վտանգ անցած էր։

Այս լուրը նախընտրելի էր և կը կարգադրէր բազմաթիւ կնճիռներ։ Իսկոյն կը գտնեմ փրկութեան վայրը։ Ծովը հետզհետէ անդորրած էր արեւուն խոնարհումով և սակայն 4 ժամ ճիգէ մը վերջ, վերջապէս կրցանք մերձենալ ծովափին, պէտք եղէկ հաստատուած լաստերու միջոցաւ։

Պարպումի գործողութիւնը կարելի էր կանոնաւորապէս սկսիլ։ Նախորդ օր, բոլոր հայ մարտիկներուն հրաման տուած էի պահպանել մինչև վերջին սահմանը իրենց դիրքերուն ամբողջութիւնը, անոնցմէ միայն քանի մը հոգի պիտի կային մեզ օգնելու ծովափին վրայ, բայց և ոչ մէկ մարդ, կիներէ և տղոցմէ առաջ չպիտի նաւ նստէր։ Այս կարգապահութեան շնորհիւն է որ, Թուրքերը սաստուած իրենց յարձակումին պահուն արագօրէն հոս մղուած էին, նոյնպէս այս միջոցին շնորհիւն էր որ հակառակ ծովուն կատաղութեան, և յարուցուած դըժուարութեան, կրցանք ունենալ կատարեալ յաջողութիւն մը։

Ծովափին վրայ կ'աշխատէի պատրաստականներուն պարպումը կատարել իրենց գիւղին կարգով։ Վայրկեան մը կորսնցնել պէտք չէր, որովհետև ամեն րոպէ Թուրքերը նոր ուժ ստացած ըլլալով կրնային սկսիլ իրենց յարձակումները։ Ընկերացած քանի մը ապստամբներու և իմ արի նաւաստիներուս, ամեն կողմ պտտելով կը կը յորդորէի ամբոխը համբերութեան, անոնց վստահեցնելով թէ իւրաքանչիւրը իր կարգին պիտի մեկնի։ Ծերերը և կիները ձեռքերս ոտքերս կ'ողջագուրէին ուրիշներ կը պոռային հայերէն կամ Փրանսերէն. կեցցէ Փրանսա, և կը սեղմուէին շուրջս, ինծի ուղղելով հազար տեսակ տղու հարցումներ։ «Կրնա՞մ կարագս հետս տանի՞լ. ձեր նաւը ջուր ունի՞ք»։

Ինչպէս չյուզուիլ ըմբոստացած հերոսներու այս բազմութեան առջև, որոնք արիութիւնն ունեցած էին կըռիւը նախընտրել յանձնուելէն և որոնք այժմ կը տեսնէին հորիզոնին վրայ, փրկութեան ճամբուն և նաւերուն երևումը։ Ինծի կը թուի թէ, զանոնք փրկելու այս առաքելութիւնը ինծի վիճակուած էր խորհրդաւոր ճակատագրի մը կողմէ, և որ Փրանսական ըսպայի համազգեստին ներքեւ կը շարժէր իմ մէջս ինչ որ իտէալական, խորունկ զգացում, և Թերեւս առհաւական։ Փրանսայի ձայնը, այս մեծ ձայնը, որ գիս ամբողջովին կազմեց և օրօրեց, արձագանք կուտար սրտիս մէջ; տառապագին Հայաստանի ձայնին, և որ, նախապէս պէտք էր ըլլար իմ հեռակայ և հպարտ նախնիքներուս երազները։

Փրկութեան գործը, շարունակուեցաւ ամբողջ օրը։ Արի նաւաստիները լողալով կ'ընկերանային լաստերուն, որոնց վրայ դիզուած էին մարդկային ճշմարիտ ողկոյզներ։ Երբեմն լաստին տախտակներէն մին կը խորտակուէր քանի մը ճիչ և անոնք կը Թափթփէին ծովը, սակայն նաւաստիները ամեն բան կ'ընէին, զանոնք հասցնելու համար մինչև նաւերը, նոյնիսկ յաճախ իրենց ուսերուն վրայ տանելով։

Իրիկնամուտին, մենք պարպած էինք մօտ 3000 կին, տղայ և ծեր առանց ոևէ միջադէպի։ Յաջորդ օրուան համար կը մնար պարպել գիւղի մը կիներն ու մանուկները, և վերջապէս բոլոր կռուողները։ Այս վերջինները չէին ուզեր Թողուլ իրենց սիրելի լեռները, անոնք կրկին մեզմէ ռազմամթերք խնդրեցին շարունակելու համար կռիւը, սակայն մենք ի վիճակի չէինք անոնց օգնել անմիջապէս և հրաման եկած էր անոնք ևս պարպել։ Այս հրամանը զանոնք ընկճեց, և հարկ էր խոնարհիլ, առանց պէնքի չմնալու համար թշնամիին դէմ։ Մեր գործողութեանց ամենէն յաջողութիւնը եղաւ անոնց պարպումը։

ԹԵՄԱԿԱՆ ԱՐՁԱԳԱՆԳ

ՊԱՏԱՍԽԱՆ ՄԸ ԵՒՍ

Իրականութիւնները կը մերկանան այն ժամանակ երբ շատ մօտէն քըննուին և երբ մենք մտերմանանք անոնց հետ իրենց բոլոր մանրամասնութիւններով. և կարծեմ իրականութիւնը այսինքն ճշմարտը իր մերկութեան մէջ աւելի գեղեցիկ և աւելի համոզող է։

Պ. Սիլվանիի հեռատեսութիւնը ըսեմ թէ յառատեսութիւնը կուռենայ անկարգապահութիւններ տեսնելու, որոնց համար մեղմացուցիչ պարագաներու եւն. խօսքեր կ'ընէ, կը զարմանամ թէ ինչպէս Էօտէմիշէ հեռուէն ապրելով կարող է համկնալ «կարծեցեալ ներքին անկարգապահութիւնները»։

Կ'ըսուի որ մեր բերնէն նոյնիսկ լսած ըլլայ անպատուաբեր «խօ. քեր ուղղուած» երիտասարդաց միութեան։

Մենք կարելիէ քանի մը նկատողութեան առնելիք կէտեր մատնանշ ըրած ըլլանք, այն ալ ոչ թէ իրեն այլ աւելի այնպիսի տեղեր որոնցմէ կարելի էր խորհուրդ մը հարցնելով, օգուտ մը քաղել։

Վէճերը կրնան սուր կերպարանք մը առած ըլլալ և յետոյ մէկէնիմէկ մեղմանալ, բայց չենք կրնար զանոնք ծիծաղելի կոչել։

Չենք ընդունիր որ Թաղ. խորհուրդը խառն և անկանոն վիճակ մը ունի ինչպէս դուք կը կարծէք։ Հոս է աշխատութեան մարմնացումը և հոն են գիտակից ուժերը։

Շատ կը փափաքէինք ճանչնալ այն ինչ որ Թագուն և սքօղուած բաներ որոնք ուղղակի առնչութիւն ունենալ կը կարծուին երիտասարդութեան հետ և որոնց հրապարակումը դեռ անտեղի կը տեսնուի ինչ ինչ պատճառներով։ Երբոր կան ազգ. գործոց ընդհ. գիծերուն մէջ Թերութիւններ, բնական է, որ անոնք կ'ուղղուին արդարացի և անաչառ դիտողութիւններով. բայց ան, որ հեռուն ապրելով կ'ուզէ հեռուէն տեսնել կամ լսել ազգ. գործերուն ծայր աստիճանի նախանձելի վիճակը այսպիսի քաղաքական խիստ վտանգաւոր պայմաններու տակ շարաշար կը սխալի, որովհետև Էօտէմիշցին կ'ապրի այնպիսի վայրկեաններ որոնք իրեն խորհիլ նոյնիսկ չեն տար ազգ. գործերու ի՞նչ ընթացքի մէջ ըլլալը որովհետև տեղացին այս վայրկեանին բան մը միայն կը մտածէ որմէ զատ ոչինչ կրնայ խորհիլ, անհարկու վտանգէն պաշտպանուիլ։

Մենք միշտ պատրաստ ենք ընդունելու ամեն դիտողութիւն նախապէս մեր կրկնածին պէս, կը բաւէ որ անոնք ըլլան ոչ թէ անձնականութեան դպրոց գրութիւններ, այլ մաքուր ոգւով և անաչառ դատողութեամբ գըրուած ճշմարտութիւններ։

Ս. ՍԵՒԱԿ

ՊՕՂՈՍ ԿԱԿԱՋԵԱՆ

ՆՇԱՆԱԳԻՐ (ԱՆՍԷՑՆ)

Ամէն տեսակ լեզուներով և գոյներով

Վաղածանօթ այս վարպետը տարագրութենէ հասած քաղաքս գործի սկսած է, թէ ճաշակաւոր և թէ աժան գիներով գոհացնելու պատրաստ յաճախորդները։ Փափաքողք դիմեն Աբգարեանի խանութը Առաջնորդարանի դիմաց, Շահին խանի կից։

Տեղական Լուրեր

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ընդհ. հիւպատոս և բրիտանական բարձր-քոմիսէրութեան ներկայացուցիչ Մ. Ճէյմս Մօրկըն այցելութիւն տուած է, հելլէն բարձր քոմիսէր Պ. Սթերիատէսի։

Նոյնպէս, առջի օր կէսօրէ վերջ կուսակալ Իզզէթ պէյ այցելած է հելլէն բարձր-քոմիսէրին։

ՓՈԽ-ԾՈՎԱԿԱԼ և «Վօլթէր»ի հրամանատար Մարկըի իր Թիկնապահին ընկերակցութեամբ, այցելած է սպարապետ Բարասքէվօբուլօսի։

ՍՊԱՐԱՊԵՏ Բարասքէվօբուլօ երէկ կէսօրէ առաջ ժամը 10,30ին գացած է «Վօլթեր» տրէտնօթին, փոխադարձ այցելութիւն տալու փոխ-ծովակալ Մարկըրիի։

ՄՕՆՍԷՆԵՕՐ Բոմբիլի Իզմիրի կաթոլիկ հասարակութեան այցելու հովիւ և Փոքր-Ասիոյ պապական նուիրակ, ընկերակցութեամբ տօն Րէճճիօ հօր այցելած է կաթոլիկներու Ս. Անթուան հիւանդանոցը։ Պապական նուիրակը ընդունուած է հաստատութեան վարչական անդամներուն կողմէ մեծ պատւով։ Այնուհետև Գեր. Բոմբիլի այցելած է հիւանդանոցին բոլոր յարկերը, մանրամասնօրէն։ Մօնսէնեօր Բոմբիլի գոհ տպաւորութեան տակ մեկնած է։

ԱԼԱՇԵՀԻՐԻ յունաց առաջնորդ գեր. Խրիսոսթոմոս քաղաքէս մեկնած է դէպի Այտըն, ուր պիտի վարէ այս Թեմին գործերը։ Գեր. Խրիսոսթոմոսին կ'ընկերանայ Այտընի երևելիներէն կազմուած մասնախումբ մը, որ պիտի աշխատի փախստականները իրենց նախորդ վայրերուն մէջ հաստատել կարճ ժամանակի մը ընթացքին։

ՀԱՆՐԱՅԻՆ առողջապահութեան տնօրէնութիւնը հետևեալը կը ծանուցանէ. — Վերջին 24 ժամուան մէջ պատահած է Թիֆիւսի մահացու դէպք մը։

ՆԱՄԱԿՆԵՐ կան Ալլահվէրտեան եղբարք և Յ. Գասպարեան հասցէներով, եկած՝ Լիօն Ժ. Շաքրի տան կողմէ։

ԱԶԴ

Խորհուրդս պատիւ ունի ծանուցանել յարգոյ հասարակութեան թէ գիւղիս Ս. Կարապետ եկեղեցւոյ Վարդավառի տօնին առթիւ յետաձգուած հանդիսութեանց արարողութիւնները տեղի պիտի ունենան վաղը կիրակի 2 Օգոստոս (ն. տ.) ուր առաջնորդական տեղապահ Գեր. Յովհան Ծ. Վ. հանդերձեալ է Ս. Պատարագ մատուցանել և հոգևորապէս մխիթարել ժողովուրդը։

Ի դիմաց Թաղ. Խորհրդոյ Գարաթաշի

(Կնիք)

⁂ Տարօնցի աքսորեալներու կողմէ պիտի ներկայացուի զանազան խաղեր հայկական պարերով, Կիրակի օր կէսօրէ վերջ ժամը 4ին՝ Գորտէլիօ Պլէտսեան փողոց Պ. Գրիգոր. Գարագաշեանի պարտէզին մէջ (Թէնիսի վայրը)։ փութացէք իզմիրցի և կորտէլիոցի Հայեր քաջալերել Տարօնցի աքսորեալները։

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱՍԷՐ ԳՕՐՏԷԼԻՕՑԻՆԵՐ

ԳԻՏՑԷՔ ՕԳՏՈՒԻԼ

Թանկագին առիթէն, ընծայուած «Զարթօնք» Լարնկ. Միութեան կողմէ, վայելելու համար այնքան մեծ գնահատութեանց արժանացած «[illegible]»ին ներկայացումը, որ տեղի պիտի ունենայ այսօր 2 Օգոստ. ժ. 9,30ին Օլիմբիա (Գիլլալ) ամառնային Թատրոնին մէջ։

Գին տոմսակի Ա. կարգ 100, Բ. կարգ 50 Գ. կարգ 25 դր.։

ԵՐԵՔ ԵՐԵԿՈՅԵԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

Կ. Պոլիս 1 Օգոստոս 919

Գերմանացի քանի մը հանգստեան կոչուած զօրավարներ որոշած են ըմբոստանալ եթէ Քայզէրին վտարումը արտօնուի։

— Սերպիոյ մէջ նախարարական տագնապ մը յառաջ եկած է։ Տակաւին անծանօթ կը մնան ապագայ վարչապետին անունը և ընտրութիւնը։

— «Բըթի-Բարիզիէն» կը գրէ թէ Տօպրուճայի և Թրակիոյ հարցերը պիտի լուծուին Յունաստանի և Ռումանիոյ օժանդակութեամբ։

— Շուէտի թագուհին որ ժամանակէ մը ի վեր Գերմանիա կը գտնուէր պիտի դառնայ իր մայրաքաղաքը Սթօքօլմ։

— Պաղեստինէ և Սուրիայէ Պոլիս հասած է ամերիկեան քննիչ յանձնախումբը, և սկսած է իր քննութիւններուն։ Երէկ կէսօրէ վերջ ժամը 3.30ին մայրաքաղաքի բոլոր Թուրք քաղաքական կուսակցութիւնները հաւաքուած են Միաց.-Նահանգներու դեսպանատունը, ներկայացնելու համար Թուրք ժողովուրդին ըղձանքները։

— Վաշինկթընէ կը հեռագրեն թէ, նախագահ Ուիլսըն ամերիկեան ծերակոյտին ներկայացուցած է Փրանկօ-ամերիկեան դաշնագրութիւնը։

— Վայմարի Ազգային ժողովը, Գերման ներկայ կառավարութեան վստահութեան քուէ տուած է։

— Հինգերու Խորհուրդը կրկին պիտի քննէ Արևելքի հարցը։

ՎԵՐՋԻՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

Կ. Պոլիս 2 Օգոստոս 1919

Ամերիկ. Պոլիս հասնող յանձնաժողովը ընդունած է ամերիկ. դեսպանատան մեծ սրահին մէջ բոլոր Թուրք քաղ. կուսակցութեանց ներկայացուցիչները, պատուիրակութեան նախագահը յայտարարած է թէ Թուրքերը պէտք է Հայոց ըրած չարիքները դարմանեն, ապա անոնց խօսած է նոր Հայկական կառավարութեան սահմաններուն վրայ, որու անկախութիւնը. աւելցուցած է, ընդունուած է Զօրսերու 30 Յունվար ժողովին մէջ։

— Ամերիկ. Պոլիս հասնող յանձնախումբը Յոյներէ յետոյ պիտի լսէ նաև Հայերը։ — Անգլ. մարտնաւ մը պատերազմական ատեանին առջև քննուելու համար մաս մը իթթիհատականներ Մալթայէ Պոլիս պիտի փոխադրէ։

— Ներքին գործոց նախարարութեան հրամանագրով մը հաղորդուած է մամուլին հրոսախումբեր կազմող Մուսթաֆա Քէմալ և Րէյուֆի և անոնց արբանեակներուն ձերբակալումի հրամանը և պատ. ատեան յանձնելու որոշումը։

— Աւստրօ-Հունգարիոյ նախկին կայսրն երկրորդ անգամ արտօնութիւն խնդրած է Անգլիոյ մէջ հաստատելու իր բնակութիւնը։

— Անգլիոյ Թագաւորը համամիտ չէ Քայզէրին Անգլիական հողին վրայ դատավարութեան։ — Պաշտօնական լուր մը չէ հասած Ամերիկայի Թուրքիոյ յանձնառութիւնն ընդունած ըլլալուն։ — Սուրիացիք՝ քննիչ յանձնախումբերու տեղեկագիրներուն համեմատ կ'պահանջեն Փրանսայի հովանաւորութիւնը։